

საქართველოს
საზოგადოებრივი

საქართველოს საზოგადოებრივი

№ 18

საქართველოს საზოგადოებრივი
საბჭოების გამომცემი

В. Г. ...

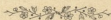
ს. ს. ...

1909

შინაარსი

I—* *—ლექსი, თეო კანდელაკისა	3
II—მათია და ნიკო, — (დასასრული), ნინო ნაკაშიძისა	5
III—მაგდოს ყვედრება, — ვ. თამროშვილისა	9
IV—მეცნიერობანა, — (თარგმანი) თ. ამირაჯიბისა	12
VI—ცხოველების ცხოვრებიდან, — (ფრანგულით) ა. ფა- დავასი	16
VII—ვირის თავგადისაველი. — XX ბაჟაჟა, (ფრანგულით) ან. აშიფასვირისა	18
VIII—ლიფსიტა თევზის კერა, — (ვაგნერიდან) დ. უაფიანისა	22
IX—რებუსები და აღსნა	24

წელიწადი 80-ე.

№ 18

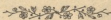
სექტემბერი 1909 წ.

ტფილისი, ელექტრონის სკამა წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობის.

შინაარსი

I—* *—დექსი, თეო კანდეკიასა	3
II—მათია და ნიკო, —(დასასრული), ნანო ნაკაშიძისა	5
III—მაგლოს ყვედრება, —ვ. თამროშვილისა	9
IV—მეცნიერობანა, —(თარგმანი) თ. ამირაჯიბისა	12
V I—ცხოველების ცხოვრებიდან, —(ფრანკულით) ა. ფა- დავასი	16
V II—ვირის თავგადასავალი. —XX ბაკაუა, (ფრანკულით) ან. ამილახვრისა	18
V III—ლიფსიტა თევზის კერა, —(ვაგნერიდან) დ. უაფიანისა	22
IX—რებუსები და აღსნა	24

* * *

ამოცანცალდნენ ველად კურდღლები,
ჯაგებ ქვეშ შიშით მიძალუღია
და თვალნი მოჭერეს ბომზე წარწერას:
„აქ ნადრობა აღკრძალულია!“

—
„თქვენს ზირს შაქარი! გმადლობ შენ, ღმერთო,
რომ მხარე ვზოვეთ კურთხეულიო!
კარგი იქნება აქ რომ დაგსახლდეთ,—
ხალხი უოყილა დიდებულო!“

—
უთხრეს ერთმანერთს და გადმოზიდეს,
რაც რამ ებდათ ავლა-დიდება.
ბინა დიდაც; გულში ჭფიქრობენ:
„აწ ვგონებ ძალვა არ მოგვინდება!“

—
საფხულმა განვიღო მშვიდობიანად
და, შემოდგომამ რომ მოატანა,—
დღიგრიანა მესივით თოფმა,
ძაღლების უფაც მოისმა თანა!

„ეჰ! ბედის წერას რომ ვერ წაუხვად,
 ეგ ცხადიაო“, — ჭფიქრობს კურდღელი;
 მაგრამ ურცხვად რომ კანონს არღვევენ,
 ეს კია სწორედ გასაკვირველი!...“

„ბილწი ეოფილა, კანინი, სწორედ,
 ის მონადირე ვილაც ცეტიო!...
 სამართალიც რომ სასჯელს არ აძლევს!
 ეს სიბრიევეა მეტი-სმეტიო!...“

თეო კანდელაკი

მათიას და ნიკო

(დასასრული)

ათიას დედა გაცხარებით რეცხავდა, როცა ბავშვები თავს წაადგნენ. თავი ძალა აიღო და განხარებულმა შესძახა:

— ჩემო ბიჭიკო, სად იუპვი, შვილო, გენაცვალოს დედა, რატომ ამდენსანს არ მოხვედი, რამდენი რამ შევინახე: წვენი, მწვადი, ვაშლი. — გაიწმინდა ხელები და მოეხვია შვილს.

— აი, დედა, ამხანაგი მოვიუვანე შენთან.

— ძალიან კარგი, — უთხრა ალერსიანად დედამ, — გამარჯობა შენი, ჩემო ჰატარავ! და გაუწოდა ხელი ნიკოს.

— დიდად სასიამოვნოა, ქალბატონო, თქვენი გაცნობა, — მიუგო ნიკომ, საჩქაროდ გამოიწმინდა, ფეხი-ფეხს შემოჭკრა, მღაბლად თავი დაუკრა, ჩამთართვა გამოწვდილი ხელი და აკოცა ზედა. მათიას დედა არ ელოდა ამ კოცნას, სარეცხის მრეცხავს დედაკაცს ხომ არავეინ ჰკოცნის ხელზედ და ამიტომ, ცოტა

არ იუოს, შეერთა, მაგრამ გაიცინა, სინარულით მოეხატა და სიყვარულით ლები ჰატარა ბიჭს და აკოცა ორივე ღოუაზე.

— გაიხარდე, შვილო, გაიხარდე, რომ ჩემი ბიჭი გიყვარს და დამეგობრებიხარ.

— მათია ჩემი საუკეთესო მეგობარია, ბატონო. დიდი ხანია მინდოდა ამისი გაცნობა. დღეს დიდად ვისიამოვნე: ამის ცხენზე ვიჯექი...

მათია სინარულით და თავმომწონედ შესცქეროდა ხან დედას და ხან მეგობარს.

— აბა, შვილო, დასხედით, მძივრები იქნებით. — ამ სიტყვებით დედამ ჩამოიღო თაროდან თევშებით კერძი და ერთი ვაშლი, — ჯერ დასხედით, ისადილეთ და შემდეგ ვაშლი სჭამეთ, სადილად გამომიტყავნეს და თქვენ შევინახეთ... დაცა გავჭრა...

დედამ ისევ სარეცხის რეცხვა განაგრძო.

ბავშვები კი მადიანად შეუდგნენ ჭამას.

— აკი გეუბნებოდი, ნიკო, — უთხრა მათიამ, — რომ მშვენიერი დედა შეგვს შეთქა.

— დიად, შენი დედა მშვენიერია, მაგრამ ჩემი დედაც მშვენიერია, ძალიან მიყვარს... — სთქვა ნიკომ და უცებ ჩაჩუმდა, ადგა კიდეკაც და მიმოიხედა ირგვლივ: მათიას დედა დაკარწახებული, თავ-წაღუნული რეცხდა ვარცხლში, საიდანაც ცხელი ოსშივარი ადიოდა ძაღლა. ნესტიან ჰაერსა სანძრეცხელოში, სადაც ახლა ისინი ისხდნენ კუთხეში იატაკზე და კერძს შეექცეოდნენ, იდგა საპნის და სინესტის სუნი. თავის ოჯახში ნიკოს არ უშვებდნენ სანძრეცხელოში და აქ კი... ნიკოს უცებ მოაგონდა თავისი დედა. მოაგონდა, რომ დილათ არც კი უკოცნია იმისათვის, ისე წამოვიდა. „უთუოდ ახლა ზის თავის სავარძელში და ძელოდება...“ გაიფიქრა მან და საძინლად მოუნდა დედის ნახვა და აღერსი. ისე ძალიან მოუნდა, რომ ცრემლებიც კი მოადგა თვალებზე. სუძრობა სომ

არ იყო, აკერ თითქმის საღამოა და ჯერ კიდევ არ დასრულდა საუბარელი დედა.

— მათია, შინ მინდა წასვლა, დედასთან, — უთხრა მათიას და სწრაფად დაუმატა: — იცი რა, მათია, მოდი შენც წამოდი, ჩემ დედას კაცაცნობ.

— მამ, წამოვალ, — მიუგო გახარებულმა მათიამ, შე რამდენი ხანია მინდოდა შენთან მოსვლა... ჩქარა ვჭამოთ და წავიდეთ. ნიკო მაშინვე დაჯდა და სიცილ-ხარხარით დაათავეს ჭამა და წამოსტენ.

— მივდივართ, დედილო. იქიდან შინ მოვალ; შენც სომ ჩქარა გაათავებ მუშაობას — შესძახა მათიამ დედას. ნიკოც გამოემშვიდობა და კაშლის ჭამით გამოკვივდნენ გარედ.

მზე უკვე კარგად გადასრდილიყო, როცა ბავშვები მიადგნენ ნიკოს სახლის კარებს და დარეკეს. კარები იმ წამსვე გაიღო, მაგრამ მოსამსახურე უვირილით ავარდა ისევ კიბეზე.

— მობრძანდა, მობრძანდა, აქ არის, გახსლათ! სმაურობაზე გამოცვივდნენ იქით-აქედან მოსამსახურეები, შეიქნა სირბილი, სმაურობა, კარების ბრახა-ბრუსი. ნიკო და მათია სელი-სელ ჩაკიდებულნი შეუდგნენ სალიჩით დაკებულ ზრიალა კიბეზედ ასვლას. რამდენიმე საფეხური კიდევაც აიარეს, რომ კიბის თავზე გამოჩნდა ნიკოს მამა.

— მამილო, ნახე, ვინ მოვიევანე. ცურაობა ვისწავლე... — შესძახა მხიარულად ნიკომ. მაგრამ უცებ სიტყვა ზარმივე გაუშრა. მამის მრისხანე სმამ საშინლად დაიგრიალა მადლიდან.

— აი, შე არაშხადავ, სად იუავი, შე ავახაკო, რომ დაგვსოცე შიშით უველა... აბა, აქ ამობრძანდი!...

ამ დროს გამოჩნდა დედა თავის ვარდისფერ დილის კაბით გამოწვობილი, მაგრამ სრულიად გაფითრებული, ნამტირალევი, თმა-გაწეწილი:

— ჩემო ბიჭიკო, ჩემო ძვილო, ნუ თუ ისე ბედნიერი ვარ, რომ უვნებელს გსედავ!... — შესძახა მან და, მოსახვევად შე-

ლუბ-გაწვდილი, დაეშვა კიბეზე შვილისაკენ, მაგრამ
 კეცა.—ამას რას ვხედავ, რას დამსგავსებია?...
 ვარკეთილი

ნიკომ მხოლოდ ახლა დაიხედა ტანისამოსზე და დაინახა, რომ იმისი თეთრი შესღვავურის ტანისამოსი სრულიად გათხუნულიყო, ცალი სასელო თითქმის შორღვეოდა, რეზინი გასწვევტოდა და ხალათი თავისუფლად უფარფარებდა. ღიფზე ღილი ასწვევტოდა და შარვლის ცალი ტოტი ჩაკბელუბოდა. სინქართ წინდების ჩაცმა დაუიწყებოდა და ბაშმაკის ღილებიც შეუკრავი დარჩენოდა. ამის დანახვაზე ნიკოს თითონაც შეშინდა და სასწრაფოდ გადიძრო ქუდი და დახედა, მაგრამ ვაი ამ დახედვას, ქუდი ტანისამოსზე უფრო საშინელი სანახავი იყო.

— ეს სულ ამ ქუჩის მაწანწალა ბიჭის ოინებია!...—დაიქუსა მამამ და, ნიკომ ვერც კი მოასწრო ეთქვა რამ, რომ მოსამსახურე სწვდა მათიას და კინწის კვრით გააგდო კარებში; მხოლოდ იმის საცლდავად მოკრუნხულ ზურგს და უშველებელ ქუდს მოჰკრა თვალი კარებში.

— კიდევ იქით რომ იეურება ეს საძაგელი!...

— დაცა, შენი ჭირიშე—უთხრა მამას დედამ და გადაედობა წინ.—მე ისე ბედნიერი ვარ, რომ ვხედავ ჩვენ ბიჭს—მიეხვია შვილს და ატირდა.

ატირებულ დედის დანახვამ აუჩუქა ნიკოსაც გული.

— ვაიშე, დედილო!..—დაიღრიალა ნიკომ და ჩაკეონა დედას გულში. და... და... დაუბაძვე, მაგრამ... მათია...—ლულულებდა ნიკო სლოკინით.

ნინო ნაკაშიძე

მაგდოს ევედრება

აბუცი, შითხარი შენი კენესა მე, ჩვენსა დღეს რა ზოჩქოლია და ან კიდევ, დედაშენმა თითქმის სვეწნით თქვენსა რად წამომიუვანა?! — რამდენჯერმე შეეკითხა მაგდო თავის ტოლ ბაბუცას და თან სელებს არ აუენებდა, განქარებული ტიკინს კაბას უკერავდა. ბაბუცა ამ შეკითხვებსე ზამთრის დღესავით თანდათან იქრუშებოდა და სცდილობდა ზასუსის მიცემა თავიდან აეცილებინა, მაგრამ უფრო ეჭვიანი შესული მაგდო არ ეშვებოდა.

— გუშინ წინ ძამა შენი, ჩემო მაგდო, ალაზნანმა დაახრჩო და დღესა ჭმარსავენო... — ვერც კი დაათავა ბაბუცამ, რომ მაგდომ ქვითინი ამოუშვა და საჩქაროდ სასლისაკენ გაჭკურცხლა.

მთელი დღე ტირილ-ქუსილში გაატარა მაგდომ; ვერა და ვერ შეჭრიკებოდა იმ აზრს, რომ დუდუნა ალაზნანი, რომლის სიკეთის მეტი არა სმენია-რა დღემდე მაგდოს, იმის სავებარელ მამილოს დაახრჩობდა. განა მამილომ რა დაუშავა ალაზნანს? თუ ალაზნანმა შური იძია?! არაფერი, რა უნდა დაეშავებინა?!

— ბოროტი, გულქვა ალაზნანი! უმამილოდ დამაგდო, — ამოიქვითინა მაგდომ მეორე დღეს ბაბუცას ნახვისას.

— მაგდონავ, თქვენ კაკლის ქვეშ რომ წყარო გამოჩუნხესებს, განა ის ალაზნის შვილი არ არის?

— მერე, რომ ალაზნის შვილია?!

საქართველოს
საზოგადოებრივი

— წამო, ალაზნთან სამდურავი დავაბაროთ, დღეს ხომ იქ ჩავა.

— ძალიან კარგი, წავიდეთ, — ცრემლების წმენდით დასტური დასცა მაგდომ.

თვალის დახამხამების უძალ, ხელი-ხელ ჩაკიდულნი წუაროსკენ გაქანდნენ.

ჩუხჩუხით გამომდინარე კაკლის ძირიდან წუარო მხიარულად მიიმდურის ქვევითკენ, კაკლის ტოტების ტუქსვას ეურს არ ათხოვებს და, მაგდოსა და ბაბუცას მისვლასეგ, გკონიათ, უური ვაიბერტვა წუარომ?! თქვენც არ მომიკვდეთ! ის ისევ მხიარულია, ისევ უღარდელად მითამაშებს ალაზნისაკენ.

— ბაბუცი, განა წუარო ჰირნათლად ვადასცემს დანაბარებს ალაზანს?! — შევეითხა მაგდო ბაბუცას.

— თავში ქვას კი არ ახლავს, რომ არ ვადასცემს! — თქვა ესა ბაბუცამ და ჭეიმებისაკენ გასწია ზეზელების სადგენელად.

მარტოდ დარჩომილ მაგდოს გული ამოუჯდა, კარვა ხანს იღველფებოდა და თან ზღუქუნით სამდურავს უგზავნიდა, ბატარა წუაროს ჰირით, ბატონ ალაზანს.

წუარო კი ისევ ცელქობს, აინუნშიაც არ ივდებს მაგდოს წუხილსა.

ახლა კი ვაცხარდა მაგდო. როგორ თუ წუარო კადნიური იმდენად, რომ მისს ნალაზარაკვეს ჩირადაც არ აფასებს! უშვერის ვეედრებით აავსო წუარო.

— მე კი არ ვიცი, რად ვაიცხვლებ თავს, როდენაც შენც ალაზნის ახლო ნათესავი ხარ. უსვინდისო, არც კი გრცხვინიან, რომ ჩემ სიუვარულს ზედ არ უუურებ. ფესებზედ კვიდია ჩემი წუხილი.

— დიდხანს ესმოდა ამკვარი ვეედრება წუაროს. მაგდო კი წუაროს სიუქმეზედ უფრო და უფრო ცხარდებოდა, ბოლოს

ბილა ორიოდე ქვა, ესროლა წუბროს, აფუორიაქა, ერთდევს წყარო
 რილი ამოუშვა და კაკლის ძირას მიწვა.

წუბრო აღელდა, ბოღმა გულს მოაწვა და, რაკი ვერა
 კააწყო რა, აღაზნისაკენ გასწია, რომ გულის ჯაფრი მას-
 თან ამოანთხიოს.

ტირილისაკან დაოსებულ მაკდონ კი კაკლის ძირას მი-
 ეძინა.

ვ. თამროშვილი

მეცნიერობანა

(თარგმანი)

ემდეგს საღამოზე ზარეცკისთან შეკრებილ ბავშვებს დიდი აღელვება და მოუსვენრობა ეძინოდათ. თვითეულ მათგანს სურდა დღეს ლექტორობა, ე. ი. ასვლა ტრიბუნაზე (ტრიბუნის მაგივრობას სწევდა სკამი) და ლექციის წაკითხვა. ლექცია უველას დამზადებული

ქონდა, მაგრამ მანც ისეთს გაუბედაობას გრძნობდნენ, რომ გადასწევიტეს არას ვსით არ ვიკისროთ ლექტორობაო. ასეთი ეოქმანი, რასაკვირველია, უფრო აღორკვეცებდა მათ აღელვებას. უველას მოუთმენლობა ეტუობოდა.

როცა ვარვარა ჰეტროვნასთან ერთად გამოჩნდა ტანია, ამხანაგების საერთო უურადღეობა იმან მიიქცია. გულში იფიქრეს, დღეს ტანია წაიკითხავს ალბად ლექციას, რადგან, ვარვარა ჰეტროვნას ხელმძღვანელობით, უეჭველია, საბაასო თემა უკვე დამზადებული ექნებაო.

მართლაც, ტანიას მხადა ქქონდა თემა, რომლის წაკითხვა სახლშიც სცადა ვარვარა ჰეტროვნასთან და ისე გრძნობდა თავს, თითქო კრების წინაშე კითხულობსო. მაგრამ ზარეცკისთან რაკი ბავშვთა ურიცხვი კრება დაინახა, ისე აღელდა, რომ ამხანაგ გადასწევიტა გულში, უარს ვიტევი ლექციის წაკითხვასედაო.

ბოლოს შეიკრიბნენ ვეკლანი.

სონა ზარეცკისა არა ჩვეულებრივის მედიდურობით მიუახლოვდა მაგიდას, დაიჭირა თავმჯდომარის ადგილი და გააწკარუნა ჰატარა ხარი, რომელიც წინდაწინვე გამოეტანა თავის ძამის სამუშაო ოთახიდან.

ღარბაში მოსეირნე ბავშვები ხარის სმაზე შეკრთნენ და საჩქაროდ თავთავისი ადგილი დაიჭირეს. ძალე ისეთმა ძედუმარებამ მოიცვა მთელი ოთახი, რომ ბუზის გაფრენასაც კი ვაიკებდა ზღამიანი.

ბავშვებს საერთო აღელვება და მოუთმენლობა ეტეობოდათ. მხოლოდ სონა ზარეცკისა უფრო დამძვიდებული იყო: თავმჯდომარის როლი მშვენივრად შეიფერა.

—ბატონებო! — წარმოსთქვა სონამ. — გიცხადებთ, რომ ჩვენის ახალის სასოკადოების კრება უკვე დაიწყო; ვისაც სურს დღეს ლექციის წავითხვა, ვსთხოვ ავიდეს ტრიბუნაზე. ამ სიტყვებით სონამ გამოცდილის თვალით გადაჭხედა იქ შეოფთ და ელოდა, რა შედეგი მოჰქვევებოდა მის გამოცხადებას. მაგრამ ბავშვები სდუმდნენ. სცდილობდნენ ჩამალულიევენ როგორმე თავ-თავიანთ ადგილებზე და შეუმჩნეველნი დარჩენილიევენ. ტანიაც კი, თუმცა ვარუარა ჰეტროვნა ამხსნეებდა, სცდილობდა არ შეემჩნიათ და დაბეჯითებითა ჰქონდა გადაწვევტილი, ლექციას არ წავიკითხავო. ასეთის გაუბედაობისა და ეოქმანის დამნახველი სხვა უიძისო თავმჯდომარე მოთმინებას დაჰკარგავდა და შემდეგის სავეედურით მიჭმართავდა ამხანავთ: რას სჩადით? ევ არ შეიძლება. სადაური თამაშობაა! ან ასე ეტეოდა: ბატონებო! ნუ კრცხვენინანთ, აქ სამარცხვინო არაფერი. მაგრამ სონამ თავი შეიკავა, რადგან ძტკიცედ ახსოვდა, რო ვითომ მის წინამე ბავშვთა კრება-კი არ არის, არამედ მეცნიერთა და სწავლულთა კრებაა, და შემოსხენებული სავეედური ამ კამედ სრულიად შეუფერებელი იქნებოდა. ამიტომ სონამ ასე მიჭმართა:

— ბატონებო! ამ კრების დაწყებამდე ჩემთვის უთქვამს, თუ ვისმე გწადიანთ ლექციის წაკითხვა. მაშასადამე, თუმცა დაძვადებული არავის არ გეჩვენათ. რასაკვირველია, მოუძვადებლად კითხვა ძნელია, მაგრამ მანც გთხოვთ, დაგვაზალოს ვინმე თქვენგანმა და წაკვიკითხოს რამ, რისთვისაც მთელის საზოგადოების მაგიერ წინდაწინვე მადლობას ვუუბნევი.

ბავშვებს შორის ჩოჩქოლი შეიქმნა. დაგვიანება აღარ იქნებოდა, მაგრამ მანც ვერავინ ჰბედავდა ლექტორობას. ვველას ურბადება ისევ ტანისზე იყო მიპერობილი; ვკონათ, უთუოდ იკისრებს ამ მოვალეობასაო, მაგრამ ტანია ისეთი დარცხვენილი იყო, რომ ერჩივნა იმ დროს მიწასთან გასწორებულიყო. ბოლოს, ვველას მოულოდნელად, წამოდგა ნინა ჰოლონეცკისა, რომელსაც კაბედულისაცა და გულადის სასელიცა ჰქონდა გავარდნილი ამხანაგთა შორის. ისევ ნინამ იხსნა ამხანაგები გაჭირებისაგან. აქამდე ისიც-კი ბევრს უოუმობდა და სხვას ელოდა, მაგრამ, რაკი იმედი გაუცრუვდა და თავმჯდომარის განმეორებულმა თხოვნამაც, ცოტა არ იყოს, გააშხნევა, მეტი ჯანი არ იყო, წამოდგა და გაუბედავის ნაბიჯით მიუასლოვდა ტრიბუნას. ბავშვებმა შეჰქმნეს ჩოჩქოლი, თითქო შეეშინდათ რისამყო. მაგრამ ასეთმა მდგომარეობამ ერთს წუთს გასტანა მხოლოდ.

— ბატონებო! — ათრთოლებულის სმით წარმოსთქვა ნინა ჰოლონეცკისამ: წინდაწინვე გთხოვთ მომიტყვოთ, თუ ჩემი ლექცია თქვენი მოსაწონი არ აღმოჩნდეს. უეჭველია, მჭერმეტყველურად ვერ ვილაპარაკებ, მაგრამ დარწმუნებული ვარ — თითონ საგანი, რომელსაც ავიხსნით, ძალიან საინტერესო იქნება, თუმცა ამასაც ვიტყვი, იგი უბრალო რამაა და, ამას გარდა, თითქმის უოველ-დღე ვხედავთ.

ბავშვებისთვის საკმაო იყო ნინას სმა გაეგონათ, რომ მკითხველს
 ბაშად სმენად გადაქცეულიყვნენ. თითონ ნინას იმდენად ძივცა
 გამბედაობა, რომ, ლექციის დაწყების უძალვე, მიიქცია საზო-
 კადო ვურზღღება.

განა ისეთი რა საგანი იყო, რომ უბრალოც არის, თან
 ფრიად საინტერესოცაო.

თ. ამირაჯები

(შემდეგი იქნება)

ცხოველების ცხოვრებიდან

(ფრანგულით. — ის. „ნაკადული“ № 3.)

III

რე ცხოველებს, არე ადამიანს არ შეუძლიანთ გასძლონ უჭმელად. ორთქლით მატარებელი ვახერდება, თუ ცეცხლში ქვა ნახშირს არ ჩაუმატებენ; ადამიანიც და ცხოველებიც ვერ იცოცხლებენ და ვერ იმოძრავენ, თუ საჭმელად არა აქვთ.

ორთქლით მატარებელი თავის ძალას იძენს ნახშირით, რომელსაცა სწვავს; ცხოველები ამავე ძალას იძენენ საჭმლით. საჭმელი მეტსაც შერება. მანქანა, რომელიც ადამიანის მოგონილია, მკვლდება, ხდება ხმარებაში. ჩვენი სხეული კი მაგრდება, რაც უფრო მეტს მუშაობს, თუ მუშაობას მოსდევს დასვენება. აქედანა სჩანს, რომ საჭმელი არა მარტო ჰკვებავს ადამიანს, არამედ აძლევს ღონეს და სიცოცხლეს.

ვარჯიშობა ვემატებს ძალას. სხეულის ეოველი ნაწილი, რომელიც მუშაობს და ხშირად ვარჯიშობს, უფრო კარვად იკვებება და უფრო მძლავრიც არის. თუ კვინდა, ღონე კვკონდეს, საჭიროა ეოველ დღე ვიშუშაოთ. მხოლოდ მუშაობას შეჭკველად უნდა მოსდევდეს დასვენება და სეირნობა, სხვა და სხვა თამაშობა წმინდა ჭაერზე.

სოფლებს, რომელიც ბევრს დადის, ფხეები მავარი აქვს; ჰურის მცხობელს, რომელიც ცოქსა ჰხელავს, მკლავები აქვს ღონიერები; ბავშვიც შეიძენს მძლავრ და ღონიერ სახსარს, თუ მუდმივ ვვარჯიშებს.

ადამიანს არ შეუძლიან გასძლონ უჭმელად. სიმძილი და წუერვილი ეოველ დღე ვვატეობინებს, რომ სხეულს შეძობავდა საკვები და საჭიროა მისი მოწოდებაო.

ორთქლით მავალი შით უფრო მეტ ნახშირს^{არქონული} რაც უფრო მეტი ტვირთი მიაქვს და რაც უფრო ჩქარა მიდის. აგრედვე ადამიანს შით უფრო მეტი საჭმელი სჭირდება. რაც უფრო მეტს შეძლობს.

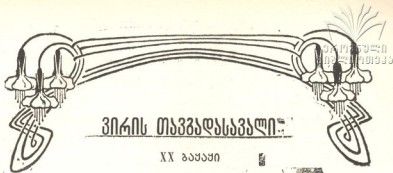
ბავშვები, რომელნიც გატაცებით თამაშობენ, უფროსები, რომელნიც ბევრს შეძობენ, ეოველთვის უფრო მადიანად სჭამენ საჭმელს, ვიდრე ზარმაცები და ჩუმი უძაწვილები. ჰირველნი ეოველთვის უფრო ჯანსაღნიც არიან. ეველა ეს იმას არა ნამნავს, რომ ადამიანმა მოჭარბებით უნდა ჭამოს და სვას. მოჭარბება როგორც საჭმელში, ისე სასმელში ავნებს ადამიანს.

ყოველ ცხოველს აქვს თავისი საჭმელი. ეველას ერთისა და იმავე საჭმლის ჭამა არ შეუძლია. ხარს აქვს ბრტყელი კბილები, რომლითაც ხორცის დეჭვა არ შეუძლია. მისი კუჭიც ისეა მოწყობილი, რომ ხორცის მონელება შეუძლებელია მისთვის.

კაცი თავის ბასრის კბილებით ბაღახს არა სჭამს. ბაღახს ვერ აიტანს მისი აკებულობა. არა მარტო ეკმოვნებით სელმძღვანელობს ცხოველი საჭმლის არჩევაში, არამედ საჭიროებითა და აუცილებლობით. ცხვარი, ხარი, ცხენი სჭამენ ბაღახს, ბაღახის მჭამელნი ცხოველნი არიან. კაცი, ძველი, ძალი—ხორცს და ხორცის მჭამელი არიან. ადამიანის კბილები კი ისეა მოწყობილი, რომ აძლევს ნებას ეოველისფერი სჭამოს: არც ისე ბრტყელია, როგორც ძროხისა, და არც ისე ბასრი და წვეტიანნი, როგორც კატისა.

ა. ფალავანი.

პირის თავგადასავალი

XX ბაზაზი

(ფრანგულით)

კვეხარა ბიჭი, რომელმაც მომიკლა ჩემი მეგობარი მედორი, კიდევ მობრძანდა ჩვენსა; ერეობა, ანატეხს. მე კი თვალს ველარ უმართავდი, და სანძინლად მინდოდა რაიმე ოინი დამქმართნა მისთვის; გულმავიწეი არ ვიეუვ, და ჰატეება არ მიეუვარდა. ოგიუსტი ძალიან მშიძარა იეო და მკვეხარა; ერთსელ მისმა მამამ მოიეუვანა ჩვენს ემაწვილებთან და ერთად დასეირნობდენ ჭალაში: უცეებ კამილამ დანივილა და იქით გადახტა. რა მოგივიდა, ჰკითხს ჰიერმა.

კამილა. ბაეეუმა ფეხზე გადაძიარა და შემაძინა.

ოგიუსტ. განა ბაეეისა გემინიან, კამილა? მე კი არა ჰირუტევისა არ შემინიან.

კამილა. იმ დღეს რომ გიჩვენე, ბებერა რომ მიგამკრებოდათ მელავზე, რაღად შესტი?

ოგიუსტ. იმისთვის რომ კარგად ვერ გავიგე, რას მეუბნებოდი.

კამილა. რა იეო გავუკებარი, ძალიან ადვილი მისასვედრი იეო.

ოგიუსტ. რასაკვირველია, რომ კარგად გამეკონა; მე მეგონა სხვას რასმე მანკვენებდი და იქით გადახტე, რომ უკეთ დამენახა.

ბიწრ. ტუელიბა, რადგანაც შექმნევეწუ, აიუვანეო, ^{არჩინული} ^{აღმართიანი}
ოგიუსტ. მინდოდა მეთქვა, იქით მიდექ, რომ დავინახო
მეთქი.

— სტუეის, — უთხრა ნუმად მადლენამ კამილას!

— განა არ ვიცი, მიუგო კამილამ.

მე უოგელივე ესე კარგად მესმოდა და კარგადაც გამოვი-
ყენე, როგორც ბოლოს ვნახავთ. ემაწვილები დასხდნენ მწვა-
ნესუდ, მეც იქვე ვიდექი; ამ დროს მოვკარ თვალი ჰაწია
მწვანე ბაეაეს, დავაველე ზირი და მკვეხარას ნუმად ჯიბეში
ჩაუსვი, შე-გი გავიჰარე, რომ არ მისვედრილიყო, ვინ უთავაზა
მშვენიერი საჩუქარი. მოშორებით ვიდექი და კარგად არ მეს-
მოდა მათი ლაპარაკი. ვგრძნობდი-კი, რომ მკვეხარა მანაც
თავის თავის ქებაში იყო. იძხდა, ლომისაც არ მეშინიანო!
ემაწვილებმა ამაზე კიდევ შეჭკიულეს. ამ დროს ცხვირსახო-
ცი დასწირდა, ჩაიყო ჯიბეში ხელი და ერთი საშინლად დაი-
კიულა.

— ამოიუვანეთ ჯიბიდან, ამოიუვანეთ, მეშინიან, მიშველეთ,
მიშველეთ!

— რა მოგივიდა, ოგიუსტ! — მიუბრუნდა კამილა დაცინ-
ვით და თან მიშხა ჰგრძნობდა.

— რაღაცა ზირუტევი მიზის ჯიბეში, ამოიუვანეთ, გე-
თაუვა.

ბიწრ. რა ზირუტევი, სადა?

ოგიუსტ. ჯიბეში მეაეს, ხელში მომხვდა და მეშინიან, ამოი-
უვანეთ.

— შენ თითონ ამოიუვანე, მე მშიძარა მკვეხარა, — უთხრა
გაჯავრებულმა გენრისმა.

ელიზა. კარგია! თითონ ეშინიან და ჩვენ უნდა ამოიუვან-
ნოთ. ემაწვილები ჯერ მეშინდნენ, მერე-კი მოჭკიუნეს სიცილსა
ოგიუსტის დადრევილ სახესზე. ბაეაე-კი დახტოდა ჯიბეში,

კაიწია, რომ ნაგლეჯი ზირში შეძრნა. ეძაწულებმა დასწრეს. როცა ვწვდი, ისე დაიწივლა, რომ მეგონა, ძარვლის მკიერ სორცი გამოვავლიჯე მეთქი და შესდგა. ზიერ და გენრიხი მოცვივდნენ, და ოციუსტმა კაიწია. მკ კიდევ ავაკვირე ისე, რომ გახერდა. ზიერმა და გენრიხმა საცვეს ტანი-სამოსი და მეც მოვმორდი გახარებული აბა, რას შეიტვობდა, ვინ ჩაუდო ჯიბეში ბაუჯი. იმ დღიდან ჩვენს ეძაწვილებთან გვეხსნა აღარ დაუწევია.

ან. ამილახვარისა

(შემდეგი იქნება)

ლიფსიტა თევზის ჭერა

არდინელი თევზი წვრილი, ლამაზი თევზია. სიდიდით თითხე მეტი არ იქნება. ეს თევზები ვერცხლივით ბრჭყვიალობენ და დიდხა და ფართო ზღვებში ცხოვრობენ. ათასობით იკრიბებიან ზღვის პირზე, ცურაობენ და ეურეუმელაობენ სიღრმეში, რათა ჰაწაწინა ზღვის ძირზე მცხოვრებ ცხოველებით პირი ჩაიკმრიელონ. გამძაღარნი ხელახლა წელის ზედა პირზე ამოსცურდებიან და მზის სხივებსა ან მთვარის შუქზე ნავარდობენ და ცელქობენ.

„სარდინელი“ მეტად გემრიელი თევზია და ამიტომაც ბევრს ეიდულობენ. გამოცდილი მეთევზე რამდენსამე ამხანაგს დაუძახებს და ერთად მიდიან სათევზაოდ და, მოღამდება თუ არა, მეთევზეები წელის პირას იკრიბებიან. ნავებში სხდებიან, იაღქნებს შლიან და გამოცდილ ამხანაგის ნიძანსე ზღვაში გადაიან, —სამ-სამი ნავი ერთად, უოველ ნავში სამიღვან-ხუთი მეთევზე ზის. ერთი ამ სამ ნავში უფრო წინ მიდის, დანარჩენი ორი—ცოტა მოშორებით, უკან. წინა ნავის ცხვირზე საკმაოდ დიდი ბაღვა მავთულებინა მიმაგრებული. ამ ბაღვე მეთევზეები აწურობენ ხმელ ფინსს და ცეცხლს უკეთებენ, ასე რომ ანთებული ცეცხლი შორს, ირგვლივ ანათებს. ერთი მეთევზეთაგანი მუდმივ ცეცხლთან ზის და ხმელ ფინსს განუწყვეტილვ უკეთებს, რომ ცეცხლი არ გაქრეს. ორი უკანა ნავი, რომ

გორც ვთქვით, რამდენსამე მანძილზეა დაშორებულა მისი მამის რის დიდი ბაღეა გაბმული; ბაღე წუბლშია ჩაშვებული, სოლო ბოლოებით წინა და უკანა ნავებზეა მიმაგრებული.

„სარდინელებს“ სინათლე მეტად უვეართ და ამიტომაც, დაინახვენ თუ არა აბრიალებულ ცეცხლის სინათლეს, ეოველ მხრიდან მოეძურებიან და ნავების ასლო ჭეუძახლობას იწევენ. ვერც კი გრძობენ, თუ რა განსაცდელი მოელით და წუბლში ნავარდობას მხიარულად განაგრძობენ.

მეთევზე, რომელიც ცეცხლთან სის, წმინდა წუბლს დასჩერებია. შეამჩნია თუ არა, რომ ცეცხლს უკვე მრავალი თევზი შემოესია, ამხანაგებს ნძმანს აძლევს: — იალქნები ეშვება, მეთევზეები ნიჩბებს ხელს ჰკიდებენ და ნავს ნაპირისაკენ, ვიწრო ზღვის ეურისაკენ, მიაცურებენ: თევზებიც ნავს კვალში მისდევენ. როგორც კი თევზების უმრავლესობას ვიწრო ეურეში შეამწყვრევენ, ორი ნავი განავალში დგება და წუბლში ბაღეს ძლიან, რომ თევზმა განაზრვა ვერ მოახერხოს. ამ დროს ზირველ ნავში ხმაურობას და ევირილს იწევენ, თევზებს შეშინდებთ, აქეთ იქეთ, გზა დაბნეულნი, გაქცევას დააპირებენ, მაგრამ ბადის ვიწრო მარუშებში კი ებმებიან. მეთევზეები ბაღეს ფრთხილად იღებენ, მრავალი თევზი ჰევათ შიგ მოყოლილი, ბოჭკებში ჰჭრიან და შინისაკენ ბრუნდებიან.

მეორე დღეს ნაპირზე მეთევზეთა ცოლები და შვილები მოდიან, თევზებს თავებს სჭრიან და სწლავენ. შემდეგ ამარილებენ ან ერობი ხარშავენ და კალის ეუთებში ჰბეჭდავენ. ამ სახით „სარდინელებს“ ვაჭრები ეიდულობენ და სხვა და სხვა ქვეყნებში გეპებით ჰგზავნიან.

დ. ეიფიანი

კ ა ბ უ ს ე ბ ი

თ

”

ბ

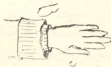
10

ბ

ვ

უ

მე-17 №-ში მოთავსებულ გამოცანების აღსნა:

გამოცანის აღსნა: მოგზაური მივიდა ქალაქ გ-დგან უ-მდის ორ

კითხვით: **გვ** | ს ს ს ს ფ ლ ს მ ც ტ დ რ მ კ ლ ქ
 | მ ც მ რ დ ტ ს ს ს ს ს ფ ლ ს კ ლ ქ

რეზუსის აღსნა: ნიკოლოზ ბარათაშვილი.

მიიღება ხელის მოწერა

1909 წლის იანვრიდან 1910 იანვრამდის.

საუმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

(წელიწადი მეხუთე)

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-ლი“ მცირე წლოვანთათვის

12 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

პრემია: მიეცემა წლიურ ხელის მომწერლებს 1909 წ.

„რას გვიამბობს ოთახი“ (ავენარიუსისა)

ჟურნალს ხელმძღვანელობს უწყვეს საგანგებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

უასი ჟურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარის წლით სამი მან.

სამზღვარ კარგად: წლიურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან.

მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი ხაზი მან.—მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან.—ხელის-მოწერა შეიძლება წლიურად და ნახევარ წლით. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა შეიძლება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-ახნაურობისა. წლიურად ფასი ჟურნალისა დამატებით, ესე იგი მნ წიგნისა რჩება ისევ 5 მანეთი.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

ვინც მასალას გამოგზავნის დასაბეჭდათ ვთხოვთ გარკვევით და სუფთად იყოს დაწერილი.

რედაქტორი: მ. ი. დემურია.

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.